

ПОГЛЯД

31 січня 2012 року 1 (136)

газета Ужгородського національного університету

Фото Марічки ЧЕРНИЧКО

Український процес Болонського процесу

стор.
10-11

Місто святого Валентина

стор.
4-5

Із мозолями долі

стор.
8-9

Скажи, на чому ти їдиш, і я скажу, хто ти

стор.
15

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

Якщо подарунок сподобався, значить, ти віддав частину своєї душі.
ЯПОНСЬКА МУДРІСТЬ

• **ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ** • 24 січня в Закарпатській обласній державній адміністрації відбулося засідання колегії управління у справах молоді та спорту, на якому визначено найталановитіших та найперспективніших спортсменів області. За рішенням колегії до складу кращих зараховано двох студентів факультету фізичного виховання і спорту УжНУ — Анну-Марі Чундак та Єлизавету Бан, а також аспіранта денного відділення факультету Василя Потокі. Прийнято рішення про виплату провідним атлетам краю стипендій облдержадміністрації та обласної ради.

• **КОНКУРСИ** • До уваги молодих і перспективних науковців, викладачів та студентів! На базі університету оголошено щорічний конкурс «Кращий молодий науковець-2011». До участі запрошуються всі, хто мають наукові публікації та навчаються або працюють в УжНУ (і віком до 35 р.). Що стосується науковців інших вишів, то їхня участь теж можлива, але поза конкурсом. Докладніше про конкурс можна дізнатися на офіційному сайті УжНУ. Бажаємо успіхів!

ПРОФСПІЛКОВИЙ РУХ

Хто сказав, що студенти – інертні?

Нерідко доводиться чути, що студенти є інертними. Якщо так твердження й стосується когось, то тільки не представників студентської профспілки УжНУ.

Всеуніверситетські конкурси та благодійні заходи, участь у мітингах за соціальні права — це все діяльність активних членів профкому. Головною метою є захист прав його членів, тож при будь-яких порушеннях прав студентів стаціонарного відділення УжНУ профспілка намагається толерантно вирішити ситуацію, яка склалася. Жоден День першокурсника не обходиться без підтримки профкому студентів, як матеріально так і організаційно. Скажімо, організаторами Дня першокурсника історичного факультету були В.Подлевський та А.Чеплюк. У День захисту дітей вони допомогли міській владі організувати свято та надавали волонтерську допомогу. Того ж місяця профком долучився до організації Дня молоді в Ужгороді, який пройшов 26 червня на площі Поштової.

На виконання п. 10 ст. 19 Закону України «Про охорону дитинства» у лютому-березні члени профкому збирали та подавали до ректорату документи на студентів із багатодітних сімей, які навчаються за кошти фізичних і юридичних осіб, опікувалися переведенням таких юнаків і дівчат на державну форму навчання. У цьому посприяли майже 15 студентам.

У рамках акції «Чисте місто» профком прибирав територію Шахтинського лісу. Відповідальним за це та водночас організатором заходу був В.Шахно.

18 квітня активно долучився у мітинг студентів за відновлення постачання гарячої води в гуртожитках УжНУ.

Підтримували студентів і щодо вирішення інших питань, які безпосередньо належать до компетенції профкому, зокрема надано юридичну, матеріальну та частково реабілітаційну допомогу. Знайшли схвалення студентські ініціативи, зокрема фотовиставки, благодійні проекти, робота музичних колективів УжНУ.

Протягом року студенти, викладачі та в цілому молодь Закарпаття мали змогу оформити міжнародні картки на знижки (ISIC, ITIC, IYTC), оскільки лише профком є представником ISIC у Закарпатській області.

Профспілка студентів університету, яку очолює Андріана Завадяк, планує активно працювати й у 2012 році. Залишається тільки побажати плідної діяльності й надалі.

Артур ІВАНЧО,
студент відділення журналістики.

Читайте «Погляд» на сайтах
УжНУ — univ.uzhgorod.ua
та відділення журналістики — mediazakarp.at.ua

ПРОБЛЕМА

З ожеледицею можна боротися не тільки сіллю

«Замість звичайної солі та піску, що використовують для посипання тротуарів, можна використовувати менш шкідливі природні мінерали, які застосовують у медицині», — твердять фахівці.

Європейські країни вже давно відмовилися від розкидання хлориду натрію (солі) «на вітер», тим більше, що від цього страждають не тільки навколишнє середовище, а й здоров'я мешканців міст. Альтернативою для комунальників та власників приватних садиб і науковці, і підприємці називають хлорид магнію (бішофіт) — природний мінерал, поклади якого є в Україні, Росії, Німеччині. Як розповів Франк Вальгоф (Німеччина), виконавчий директор заводу «Бішофіт Авангард», у Німеччині хлорид магнію застосовують понад 100 років, а від пісково-соляної суміші відмовилися взагалі. Хіба що завозять пісок особливого походження з Італії. «Недолік використання піску на дорогах полягає, по-перше, у тому, що він потрапляє в каналізаційні люки, де за-

лишається в каналізаційній системі. По-друге, пісково-соляну суміш можна використовувати при невеликих морозах. Ще одна пересторога — великий уміст у солі хлоридів (60%), які накопичуються в ґрунтах та потрапляють у водойми, — говорить Франк Вальгоф. — Агресивність хлориду магнію (бішофіт), на відміну від солі, менша (містить 30% хлоридів). Він витримує мінусові температури до 30 градусів. Крім того, бішофіт використовують як добрива».

Ідею використання нових технологій у комунальному господарстві підтримав Євген Панько, директор підприємства «Вімар-Україна». За його словами, у господарстві треба застосовувати такі реагенти, які мінімально впливають на навколишнє середовище. «Тим більше, що родовища натрію хлору (солі) є обмеженими. Наприклад, за один сезон у Києві використовується 38 тонн кам'яної солі. Цієї кількості вистачає, щоб покрити 28-сантиметровим шаром солі лівобережну частину столиці, — зазначає підприємець. — Хочеться, щоб наші міста мали європейський вигляд, і люди взимку не ковзалися асфальтом, а навесні

не покривалися пилом, який здіймається в повітря».

У свою чергу кандидат хімічних наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища УжНУ Сергій Сухарев наголосив, що одна з причин підтоплення населених пунктів — засмічення каналізаційних систем, де збирається чимало піску. По-друге, пісок має здатність подрібнюватися й розноситися повітрям. Кам'яна сіль, яка добре розчиняється й накопичується у верхньому шарі ґрунту, унеможливило ріст рослинності. А потрапляючи у каналізаційну мережу, річки, сприяє збіднінню флори, — додає науковець. На його думку, бішофіт не є панацеєю, але це — мінімізація шкідливого впливу на навколишнє середовище та здоров'я громадян. Такий мінерал має теж корозійну здатність, але нижчу, ніж сіль. Для Закарпаття він корисний як добриво, адже для виноградників необхідні кислі ґрунти. А при гідролізі сполуки магнію зростає кислотність і води, і ґрунтів. Це є протиположним засобом.

За інформацією
Ужгородського прес-клубу.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ

«Погляду» — 13 років

Справді, саме стільки часу виходить у світ наша газета. Виходить різна й по-різному. Але незмінним залишається одне: бажання творців газети доносити своїм читачам розповіді про важливі події, цікавих особистостей, шукати відповіді на актуальні проблеми. Іноді для цього доводиться не спати ночами, дописуючи матеріали, іноді довше звичного залишатися в редакції, коли

вимикають світло або підводить техніка. Але це рутинна справа, яка є в кожній справі. Головне, що з'являється щоразу новий номер газети. «Погляду». «Погляду», який, з одного боку, дає можливість практикуватися студентам, котрих вабить журналістська стихія, а з другого, повідомляє про життя краю, і насамперед нашого університету.

Можливо, число «13» стало для нас не зовсім щасливим — у зв'язку з пев-

ними проблемами останні номери «Погляду» приходили до читача зі значним запізненням і невеликим накладом. Але спільними зусиллями труднощі вдалося перебороти. Будемо оптимістами й сподіватимемося, що надалі студентська газета УЖНУ виходитиме без збоїв.

Наразі дякуємо всім, хто нас підтримує, хто залишається з нами. Читайте наш «Погляд» і завжди майте свій, але в будь-якому разі СПОГЛЯДАЙТЕ з нами!

Поглядівці.

• **ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ** • Кафедра туризму Ужгородського національного університету та Туристично-інформаційний центр Закарпаття розробили маршрут закарпатською школою живопису. Його протяжність від 5 до 190 км. Учасники заходу матимуть змогу відвідати музеї знаних художників краю, стануть учасниками пленерів та братимуть участь у майстер-класах. Закарпатська школа живопису відома далеко поза межами області, тому подібна атракція ознайомлює з історією, технікою та основами художнього мистецтва.

• **БІБЛІОТЕКА УЖНУ** • Організовано книжкову виставку «Україна кризисі віки», присвячену Дню соборності нашої держави, який відзначають 22 січня. Із представленої літератури читач може дізнатися про найважливіші громадсько-політичні події, пов'язані з Актом воз'єднання Української та Західноукраїнської Народних Республік.

...і вперше зверстана сторінка

За 13 років існування редакції нашої газети через неї пройшли десятки й десятки студентів. У кожного, звичайно, залишається свої враження від часопису. Цікаво, а якими вони є у випускників відділення журналістики? Ось деякі з думок.

Ганна ТАРКАНІЙ
(координатор Ужгородського прес-клубу, випускниця УЖНУ 2006 року):

— Безпосередньо у редакції «Погляду» я не працювала, але мала змогу, як і всі студенти, дописувати до газети. Найцінніше, що отримала — це нагоду поспілкуватися з цікавими особистостями. Оскільки слід було писати переважно про університетські події, то ми знайомилися зі студентами не тільки свого відділення, а й з інших факультетів, завдяки чому тепер маю чимало добрих друзів у різних сферах. Бажаю, аби газета повернулася знову до попереднього формату, а в університеті розуміли, що студентська газета — важлива справа, яку варто належно фінансувати. Колективу бажаю, щоб їхня робота мала визнання й цінувалася тими, для кого вона зроблена.

Людмила ФЕДОРИШИНА (редактор інформаційного відділу газети «РІО», випускниця УЖНУ 2008 року):

— На той час це було дуже «круто», що мене взяли у штат редакції. Я дуже вдячна Володимирові Юрійовичу, що дав мені можливість спробувати себе й на посаді коректора. Тому я з великою шанобою ставлюся до «Погляду» й до його головного редактора в першу чергу. В.Тарасюк зробив для цієї газети дуже багато. Не певна, що хтось інший зміг би вкласти стільки любові й тепла в це видання.

Що стосується навичок, то вони, звичайно, мені знадобилися.

Робота в редакції стала для мене першим утіленням моїх теоретичних знань на практиці. До речі, коли я перестала працювати в «Погляді», перший час мені дуже бракувало того, чим займалася там.

Бажаю нинішньому студентському часопису щонайменше повернутися до того вигляду, яким я його запам'ятала: формат А3. А ще в цьому форматі бажаю 16 сторінок і побільше свободи для редактора й відповідно для студентів. А як максимум — виходити раз на два тижні. Я впевнена, що потенціал для цього є.

Тетяна ПУЙКО (редактор редакції молодіжних програм ЗОДТРК «Тиса-1», випускниця УЖНУ 2010 року):

— «Погляд» — це перший досвід редакційної роботи: серйозної колективної праці! Це вперше написаний студентський матеріал, уперше зверстана сторінка... Я дуже вдячна Володимирові Юрійовичу Таарасюку за те, що в потрібний момент довірив мені роботу в редакції нашої студентської газети! Бо тільки там зрозуміла, наскільки важливо, як у житті, так і в роботі, мати на будь-яку річ чи ситуацію свій власний погляд!

Ніколи не забуду випадок, коли через мою легковажність під загрозою опинився випуск місячника! Я несвоєчасно виконала редакційні обов'язки, і це призвело до того, що верстку всіх сторінок (на той момент їх було 16) довелося робити в останній день перед здачею номеру в друк! Відтак нам із Володимиром Юрійовичем «пощастило» попрацювати в редакції до півночі! Той життєвий урок під назвою «ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ» та прочухан від головного редактора пам'ятатиму все життя!

«Погляду» ж хочу побажати процвітання та успіху! Студентам — яскравих фоторепортажів та влучних інших матеріалів, а Володимирові Юрійовичу — терпіння, витримки та старанних студентів!

Роман ЯЛЧ,

студент відділення журналістики.

Місто святого Валентина

У Самборі Львівської області зберігаються моці покровителя всіх закоханих, що були перевезені сюди з Риму. Чотирнадцятий день лютого — чудова нагода поклонитися святому Валентину та прогулятися містом, у якого багате та цікаве історичне минуле.

Самбір — одне з найстаріших міст на Прикарпатті, розташоване на лівому березі Дністра за 63 км від обласного центру Львова, на перехресті доріг Львів — Ужгород, Дрогобич — Перемишль, зовсім близько до мальовничих Карпатських гір та кордону з Польщею. Незважаючи на свої невеликі розміри (тут проживає лише близько 36 тисяч чоловік), у місті є на що подивитися. А головне, мало хто з українців знає, що саме тут зберігаються моці покровителя всіх закоханих — святого Валентина. За легендою, коли римський імператор Клавдій у третьому столітті нашої ери заборонив солдатам своєї армії одружуватися, Валентин усе ж тасмно вінчав закоханих. Про це стало відомо імператорові, і священника запроторили до в'язниці. Дочка тюремного наглядача була сліпою, але святий зміг зцілити її. Дівчина закохалася у Валентина, але той дав обітницю нешлюб, тож не міг відповісти їй взаємністю, лише написав дівчині щирого листа, підписавшись: «Твій Валентин».

До Самбора моці святого було перевезено наприкінці XVIII століття з кладовища святої Присциліни в Римі. Вони зберігаються в церкві Різдва Пресвятої Богородиці, а в архівах Ватикану міститься запис про те, що святий Валентин є покровителем Перемишльсько-Самбірської єпархії.

З ДАВНІХ-ДАВЕН І ДО СЬОГОДНІ
З археологічних досліджень відомо, що в цій місцевості існували поселення людей ще в доісторичні часи, але першою друкованою згадкою про місто вважається 1241 рік. Тоді загін ординців спалив і сплюндрував тодішнє місто Самбір (теперішній Старий Самбір), а уцілілі мешканці знайшли притулок, згодом і у добре укріпленому посаді Погонич, який ховався в лісових хащах на березі Дністра. Утікачі розбудували його, і від тоді цей посад став називатися Новим Самбором, а пізніше просто Самбором. Із того тривожного року й починається літочислення міста. Назву останнього пов'язують із рядом легенд. Одні дослідники підтримують версію, що

йдеться про словосполучення «самі бори» — ліси, які росли в той час на придністровських околицях. Інші вважають правдивою легенду про назву міста, яка бере початок від червоної верби, званої «самбірка», «самборина», «самбір», ще інші припускають походження назви від старослов'янського слова «собор», «собори». Є історії про походження назви від кам'янистих піщаних річкових осипищ — «шандра», «ріль», від якогось племені «собори» та від слів «самоборотися».

Династії польських королів і магнатів володіли Самбірщиною від 1349 року аж до 1772 року, коли розпалося Польське королівство. У 1390 р. польський король Владислав Ягайло подарував Самбірщину своєму приятелю, краківському старості Спиткові з Мельштина. Спитко надав Самбору магдебурзьке право (13 грудня 1390 року). За своє понад 420-річне панування поляки проводили всесторонню колонізацію загарбаних українських земель. Створювалися фільварки (панські двори), які безкоштовно роздавали зубожілій польській шляхті, костелам і монастирям. Польські дідичі гнобили українську людину та накладали на неї непосильні податки. Це приводило до частих бунтів і кривавих сутичок. Українцям не дозволялося селитися й будувати будинки та церкви в межах міста.

У 1772 — 1918 роках Самбір був під владою Габсбургів (із 1804 р. — Австрійської імперії, пізніше — Австро-Угорщини). За період австрійського панування місто прикрасили нові будови, бо декретом цесаря Йосифа II від 26.06.1778 року населеному пункту було надано титул «Вільного королівського міста». Тут розміщувався Окружний суд і «дирекція виділу регуляції гірських потоків Галичини».

Закінчення на стор.5

Закінчення. Початок на стор.4

АРХІТЕКТУРА

Вишукана європейська архітектура Самбора втілена в багатьох спорудах, найвищою та найстарішою з яких є костюол Івана Хрестителя, побудований ще в XVI столітті. Храм є пам'яткою загальнодержавного значення. За свою майже п'ятсотлітню історію він неодноразово страждав від пожеж, однак кожного разу жителі міста його знову відбудовували, доповнюючи при цьому елементами різноманітних архітектурних стилів, що тепер гармонійно поєднуються в цій будівлі. Також заслуговує на увагу костел святого Станіслава, що колись належав до Бернардинського монастиря, а тепер переобладнаний під органний зал. Концерти відбуваються тут щосуботи. У костелі чудесна акустика, а сам орган, реставрований естонськими майстрами 1987 року, є одним із найкращих в Україні.

Крім уже існуючих давніх храмів, у Самборі зводять два сучасні, причому їхні розміри, як для такого маленького містечка, вражають. Є в місті й гарна старовинна ратуша з високою вежею. Люди, яким пощастило там побувати, розповідають що звідти відкривається чудовий вид на місто. До речі, у давнину, крім адміністративних приміщень, у ратуші знаходилася також кімната для тортур. У 1885 році на вежі ратуші було змонтовано годинник, куплений у Празі, з боєм і циферблатами на 4 сторони. Над порталом при вході в ратушу встановлено герб міста, який Perezatverd для Самбора австрійський цар Іосиф II привілеєм із 26.VI.1788 року. Це голубий щит, прикрашений золотою короною, на якому зображено оленя, що біжить справа на ліво. Його шия пробита стрілою. Чому? Запитайте місцевих мешканців чи екскурсовода, і ви почуєте старовинну легенду про полювання королеви Бони в тутешніх лісах.

ВІДОМІ ІМЕНА САМБІРЩИНИ

На родючих ґрунтах Передкарпаття народжувалися й зростали видатні

бойки. Саме із Самбора у XV — XVIII століттях вийшов ряд відомих людей того часу — учених, літераторів, художників. Серед них — талановитий учений і поет Григорій Самбірчик, відомий український маляр XVI ст. Федуско, вихованець Києво-Могилянської академії й викладач Московської слов'яно-греко-латинської академії Петро Коношкевич, видатний актор і режисер Лесь Курбас.

Із невеликим містом пов'язані імена гетьмана Запорізької Січі Петра Конашевича-Сагайдачного, героя битви за Відень, засновника першої в Європі кав'ярні Юрія Кульчицького, письменника Андрія Чайковського, ученого-фольклориста Філарета Колесси, композитора, педагога та диригента Миколи Колесси, епатажного сучасного артиста Кузьми Скрябіна та багатьох інших відомих осіб. Також у 1604 році із Самбора на завойовання російського престолу вирушив Лжедмитрій I. Ця подія, а також присвячена їй трагедія О.Пушкіна «Борис Годунов» прославили Самбір на всю Європу.

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПЕРЕВАГИ ТРАНСПОРТУ

Через Самбір протікає одна з найбільших українських річок Дністер, однак місто розташоване неподалік від її витоків, тож річка тут ще неширока. На жаль, екологія Дністра та поверхневих вод загалом, як і нашого Ужа, неприємно вражає. Років двадцять тому в річці водилися раки, які, як відомо, обирають собі для житла лише чисті води, а тепер навіть худеньких карасиків вилловити важко. У Дністер впадає потік Рудний із брудною від каналізаційних неочищених стоків Млинівкою, що значно впливає на стан річки.

Зате з транспортом усе добре! Дістатися без пересадок з Ужгорода до Самбора й назад можна потягом Солотвино — Львів. Виїхавши ним із нашого міста ввечері, ви прибудете до пункту призначення рано-ранці, тож удень зможете прогулятися Самбором, а ввечері повернутися цим самим потягом додому. Можна також подорожувати автобусом. Інший варіант: спочатку дістатися до Львова, а з розташованої поряд із залізничним вокзалом автостанції їхати до Самбора маршрутним таксі. Як на мене, «буси» з міста Лева ходять туди навіть частіше, ніж інколи доводиться чекати на міський громадський транспорт в Ужгороді. Також декілька разів на день між Львовом та Самбором курсують електрички.

Якщо не бажаєте прогулюватися незнайомим містом наодинці з путівником, то до вашої уваги запропонують кілька туристичних маршрутів, із розкладами яких можна ознайомитися на сайті Самбора або безпосередньо в ратуші. І не дивуйтеся, коли почуєте переключену місцевими жителями назву міста на «Самбар» або «Сам банк», бо тут цих будівель і справді забагато. А ще місто над Дністром славиться великою кількістю якісних секунд-хендів. Тут із товаром «із другої руки» навіть окремий базарчик працює.

Любителям подорожей на замітку: із Самбора можна легко дістатися до розташованих неподалік Дрогобича та Стрия, теж багатих на чудові архітектурні пам'ятки. Тож уперед, за новими враженнями!

Вероніка БРУДКА,

студентка відділення журналістики.

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

Ужгородський національний університет у закордонній співпраці

Ужгородський університет давно має хорошу традицію — розвивати й поглиблювати міжнародні зв'язки. Не став винятком і 2011 рік. За даними відділу зовнішніх зв'язків УжНУ, минулоріч виш здійснював співробітництво з 72 науковими установами згідно з підписаними договорами: Словачка Республіка — 25, Угорська Республіка — 17, Румунія — 4, Польща — 3, Чехія — 5, Хорватія, Сербія і Чорногорія, Франція, Канада, Сирія, Італія, Литва — 1. Крім того, наша альма-матер є членом асоціації університетів Карпатського регіону (ACRU), яка входить до Асоціації європейських університетів (EUA) та асоційованим членом Міжнародної Асоціації університетів (IAU). Уже рік у нашому ВНЗ функціонує Інформаційний центр НАТО.

За 2011 рік УжНУ направив у закордонне відрядження 329 фахівців, аспірантів та студентів, у тому числі за прямими договорами — 99 осіб. 40 студентів різних спеціальностей, які володіють

угорською мовою, навчалися у вишах Угорщини. У Пряшівському університеті (Словаччина) на включному навчанні й мовних курсах перебували 14 студентів словацького відділення.

Відрадний факт, що молоді вчені нашого закладу в черговий раз вибороли стипендію Міжнародного вишеградського фонду, програми SAIA та інших програм із метою стажування у ВНЗ Словаччини, Угорщини, Чехії та Польщі.

Триває співпраця з ученими закордонних вишів. Скажімо, професор кафедри фізики напівпровідників О.О. Грабар поглиблював співпрацю з колегами університетів м. Діжон та м. Мец (Франція).

Неофіційними послами миру залишаються й студенти. Ось і другокурсниця факультету фізичного виховання та спорту Єлизавета Бан та другокурсник математичного факультету Євген Крипак разом із тренером-викладачем Андрієм Федорішком узяли участь у чемпіонаті світу з пауерліфтингу, що прохо-

див у липні 2011 року в Солдені (Австрія; в обох наших спортсменів другі місця відповідно серед молоді до 23 років та з-поміж юнаків до 18 років).

Зустрічаємо й ми закордонних гостей. УжНУ відвідало понад 147 іноземних студентів та фахівців. Ми здійснювали прийом делегацій вишів-партнерів із метою підбиття підсумків ходу виконання спільних наукових досліджень, участі в міжнародних конференціях та транскордонного співробітництва. Скажімо, у травні була проведена цікава й актуальна міжнародна конференція «Актуальні питання сімейної медицини».

Також протягом цілого року в нашому ВНЗ здобували освіту 45 іноземних студентів із Вірменії, Австрії, Німеччини, Ізраїлю, Польщі, Угорщини, Білорусі, Росії та інших країн.

Загалом показники попередніх років указують на те, що наш університет дедалі більше наближається до європейської системи освіти. Подальше покращення міжнародних досягнень можливе в разі активнішої участі факультетів та кафедр у роботі по залученню нових джерел фінансування з боку міжнародних фондів та організацій. Цього й побажаємо представникам усіх підрозділів альма-матер.

Артур ІВАНЧО,

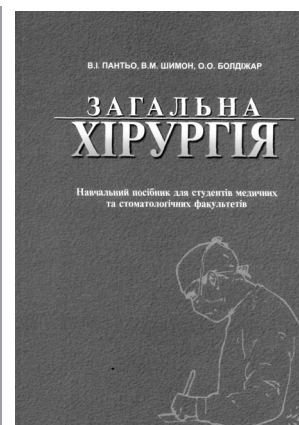
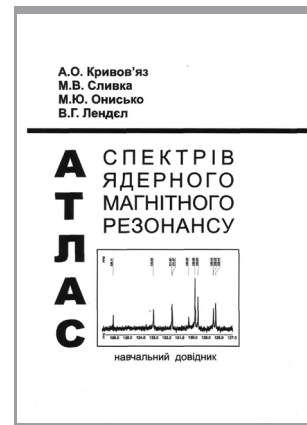
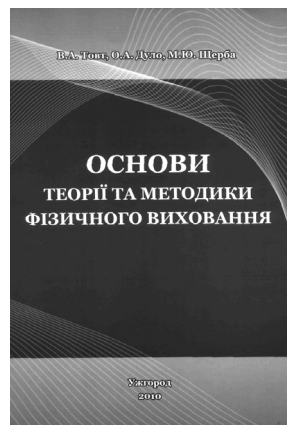
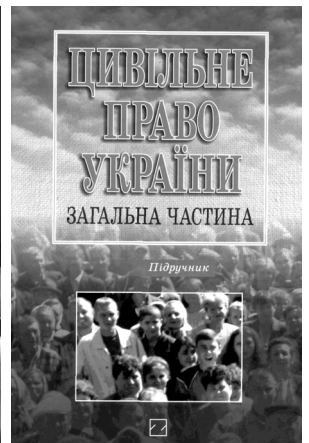
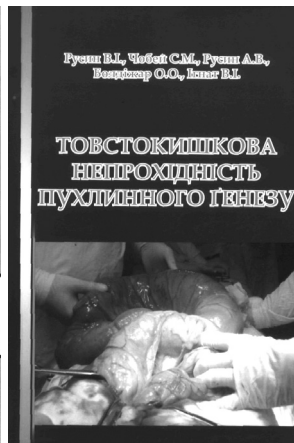
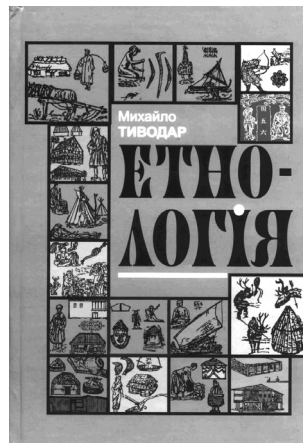
студент відділення журналістики.

ЗАПИТУЄТЕ — ВІДПОВІДАЄМО

Кращий підручник і посібник року

До редакції газети звернулися окремі читачі з проханням опублікувати інформацію про кращі підручник та навчальний посібник УжНУ 2010 року. На наше прохання ситуацію роз'яснила секретар конкурсної комісії Ксенія КУШНІР:

— До участі було допущено 13 видань. За результатами таємного голосування на вченій раді університету першу премію з гуманітарних наук призначили підручнику «Цивільне право» за редакцією кандидата юридичних наук Фазикоша В.Г. та Булеци С.Б. Другу премію присуджено навчальному посібникові «Етнологія», автор професор Тиводар М.П. Третє місце здобув навчальний посібник «Основи теорії та методики

фізичного виховання», автори доц. Товт В.А., Дуло О.А., Щерба М.Ю.

За результатами таємного голосування визначено переможців із природничих наук. Першу премію присуджено навчальному посібникові «Товстокишкова непрохідність пухлинного генезу», автори Русин В.І., Чобей С.М., Русин А.В., Болдіжар О.О., Ігнат В.І. Другою премією відзначено навчальний посібник «Загальна хірургія», автори Пантьо В.І., Шимон В.М., Болдіжар О.О. Третє місце отримав навчальний посібник «Атлас спектрів ядерного магнітного резонансу», автори Кривов'яз А.О., Сливка М.В., Онисько М.Ю., Лендел В.Г.

На вченій раді університету також відзначено високий рівень інших видань, автори котрих отримали заохочувальні премії.

ЦІЛКОМ ВІДВЕРТО

Оксана КЛІТИНСЬКА: «Із задоволенням прийняла пропозицію»

Оксана Василівна КЛІТИНСЬКА, заступник декана стоматологічного факультету, завідувач клінікою дитячої стоматології та дентальної гігієни, доцент кафедри дитячої стоматології, кандидат медичних наук. За гороскопом — Бик.

— Як сталося, що Ви потрапили на Закарпаття?
— В Ужгородському національному університеті був відкритий стоматологічний факультет, який, на мою думку, є найперспективнішим підрозділом такого профілю в Україні. Я із задоволенням прийняла пропозицію працювати саме тут.

— у 2011 році стоматологічний факультет визнали «Освітнім брендом» Закарпаття. За рахунок чого факультет зміг отримати таке визнання?

— Для отримання якісного навчання необхідна низка умов: наявність висококваліфікованих педагогічних кадрів, сучасної бази навчання зі світлинами, просторими клінічними кабінетами та аудиторіями, оснащеними з урахуванням останніх досягнень світової стоматології.

Дружній колектив працівників-однодумців працює під керівництвом досвідченого, розумного, цілеспрямованого, мудрого керівника, яким є декан стоматологічного факультету, доктор медичних наук, професор Юрій Юрійович Переста.

— Коло наукових інтересів?

— Вивчаю можливості розвитку та популяризації профілактики основних стоматологічних захворювань у мешканців Закарпаття, особливо у дітей.

— Яка Ваша дитяча мрія?

— Вона здійснилася. Змалку хотіла стати лікарем і педагогом.

— Розкажіть, які курйозні ситуації виникали у Вас зі студентами?

Їх із кожним днем дедалі більше. Можу процитувати декілька робіт наших студентів. Наприклад, із академічної історії хвороби: «У дитини 11 місяців причиною виникнення хвороби я вважаю повний знімний протез». Або: «...9-ти місячна дитина скаржить на неприємний запах із рота».

— Як проводите вільний час?

— Люблю подорожувати. Сама я з Києва, але мене дуже приваблюють подорожі Закарпаттям. Мала змогу побувати й у Кам'янці-Подільському, Ялті, Братиславі, проте найбільше сподобався Відень.

— Ваше хобі?

— Люблю читати художню літературу. Особливо «фентезі». Зовсім нещодавно закінчила читати А.Пешкова «Странник» і «Дневник вора». Полюбляю плавання.

— Оксано Василівно, якими бачите стосунки в площині «викладач — студент»?

— Доброзичлива дружба, заснована на взаємоповазі.

Роман ЯЛЧ,

студент відділення журналістики.

□ ПОСТАТІ УЖНУ

Із мозолями долі

Нещодавно свій ювілей відзначила професор фізичного факультету УжНУ, Дарія Михайлівна БЕРЧА. Розумна жінка, прекрасна дружина та чудова господиня має чим поділитися й навіть похвалитися з читачами «Погляду».

...Зайшовши до будинку Дарії Михайлівни, я одразу зрозуміла, що там панує ширість, доброта і взаємопорозуміння. З порогу зустрів Іван Васильович — чоловік Д.Берчі, який теж працює в УжНУ, на інженерно-технічному факультеті (та про нього трохи згодом). Сама ж Дарія Михайлівна привітно усміхнулася, запросила до кімнати й почала розповідати свою цікаву, але водночас і нелегку історію життя.

Народилася ювілярка в січні 1937 року на Станіславщині (тепер Івано-Франківська область). Під час війни в силу сімейних обставин була записана як уродженка Харкова. У той час з'явився інший батько. Уміючи читати, у 6 років пішла до школи, та хвороба змусила покинути на деякий час навчання. Тато був ветеринарним лікарем, у 1946 році його частину було переведено до Чернівців, де діяв кінний завод. На Буковину переїхала й сім'я.

Дитинство виявилось суворим і важким. По-перше, через голодування: щоб якось забезпечити собі на майбутнє, довелось важко працювати. «Мені було 10 років, у нас «працював» великий город, де вирощували цибулю, редьку, огірки, помідори. Весь час доводилося доглядати за овочами, працювати на рівні з дорослими», — згадує Дарія Михайлівна. Батьки належали до осві-

чених людей, тому навчання вважалося в родині пріоритетним. Уроки діти не пропускали, незважаючи ні на що. Щодня пішки йшли по 5 км, оскільки жили далеко від школи.

По приїзду в Чернівці, зважаючи на скрутну ситуацію, перший час переймалися пошуками їжі. У цей період виручав батько. Він хоч і не мав роботи, але допомагало румунське населення, котре мало худобу. Відповідно, вона потребувала догляду, лікування. Так, у сім'ї й харчі з'являлися. Про наступ голоду жінка пам'ятає неабияк: «Коли були в Городенці, то нам завжди давали американські посилки: кокосове молоко, небагато печива. Потім Сталін відмовився від боргів і не схотів платити. Почалася холодна війна, припинили різні доставки, а голод

уже наступав. Напевно, якби не така політика, то жилося б значно легше». У 4-му класі, коли в школі зустрічали Новий рік і панував холод, а діти сиділи в пальтечках, учителька примусила зняти верхній одяг. Потрібно було виступати у виставі. Дарія Михайлівна не схотіла роздягатися. Тим більше, що тоді маленьку дівчинку вбрали в білу-білу сукню, на яку вилилося чорнило. Д.Берчу в школі покарали: залишили без подарунка. Про образу зі сльозами згадує дотепер: «Було декілька мандаринок, цукерок, печиво. У той важкий час це — справжній подарунок. Добре, що сестра дістала пакуночок і поділилася зі мною. Ще ми малесенькому братові принесли гостинці».

Натомість із книжкою дружила з дитинства. Після занять завжди брала до рук щось почитати. Зазвичай, довго пасла корів, і усні завдання намагалася за цей час зробити. Коли ж приходила додому, то ввечері при каганці (газові лампи часом лопали) сідала за письмові роботи. Отримавши неповну середню освіту, постала перед вибором: «Чи йти на роботу, чи продовжувати навчання?» «Мама наполягала, аби ми продовжували вчитися, оскільки цінувала вчених. Відтак продовжила навчання й отримала срібну медаль (при двох четвірках усе тільки «відмінно»).

— Я була єдина з 19 дітей, яка отримала таку медаль», — із гордістю розповідає Дарія Михайлівна. Уже в той час дівчина добре знала математику, і вчитель порадив вступати на фізичний факультет, хоч сама цікавилася геологією. Проте через невпевненість у тому, що вдасться витримати всі завдання, вирішила вступати на географічний. Утім раптово забрала документи з приймальної комісії. «На мене накричали, але я передала їх до фізико-математичного факультету. Так і потрапила до Чернівецького університету», — сміється професорка. Шокувало дівчину те, що навчання вели російською мовою, отож з'явилася чимало невідомої термінології.

Закінчення на стор. 9

У колі аспірантів

ПОСТАТІ УЖНУ

Закінчення. Початок на стор 8.

Одногрупники з інших шкіл окремих матеріал знали краще та більше. Проте згадує момент, коли зрозуміла, що все ж таки чогось варта: «Через деякий час нам дали додому задачу, я її швидко розв'язала, а коли прийшла до аудиторії й зрозуміла: тільки одна маю розв'язок, тоді себе й зацінила» (успіхається).

Про перший колоковіум каже, що був усний, а теперішньої системи взагалі не розуміє. Модульний контроль не сприймає. Мала дуже хорошу пам'ять, тому під час першої сесії могла навести навіть блоки цитат із книжок Леніна. Уже тоді викладач сказав: «Ви будете відмінницею!» Так потім і сталося. Але за іронією долі, що диплом із відзнакою Дарія Михайлівна не дісталася. КДБ дізнався, що рідний батько — з Америки, а значить — ворог народу. «Усе літо вчилася, була впевнена в собі, але за першим разом вступити не вдалося. Через 4 роки знову спробувала — результат виявився втішним. Утім одразу мене викликали, попросили написати заяву на заочне відділення. Вибору не залишалось, тому довелось написати», — згадує нинішня ювілярка.

Для дисертації К.Д.Товстюка від професора дісталася тема про симетрію. Потім настав пошук місця роботи. Написала в Ужгород, Донецьк та Кишинів. Брали всюди, проте для своєї дитини хотіла «українського середовища», тому обрала з чоловіком саме Ужгород. Тут добре прийняли, дали житло. Тоді й сказали: «Дарцю, це буде Ваш хліб!» Так і сталося. В УжНУ все складалося якнайкраще, почала читати різноманітні курси. Але якось Дарія Михайлівна захворіла. Лікарі поставили діагноз — туберкульоз очей. «Я пройшла повне лікування в диспансері, але ставало дедалі гірше. Тому опинилася спочатку в санаторії, а потім в інституті туберкульозу в Києві. Я не працювала, знаходилася на лікарняному. Незважаючи на хворобу, ходила до бібліотеки. На моє запитання, чи можна читати, лікарка відповіла: «А якщо у вас хворі легені, то перестаете дихати?!» Таким чином я не здавалася й через певний час переборола все», — ділиться спогадами Дарія Михайлівна. У 1987 році подала докторську дисертацію на захист. Виявилися проблеми з опонентами, оскільки постійно щось траплялося й потрібно було шукати освічених людей. Жінка переживала, але добре те, що добре закінчується.

Через шість місяців таки стала доктором наук. В УжНУ запровадила «Конкурс інтелектуалів», за що її відзначили. «Я побачила: студенти не читають підручників, навчаються тільки з конспектів. Хотіла, щоб найкращі з юнаків і дівчат брали до рук

Нагорода (державна премія) з рук Президента України Леоніда КУЧМИ (2001 рік)

різні видання. Тому вигадала конкурс: створювали команди, яким давали різноманітні завдання. Віктор Іванович Федоров, завідувачий демонстраційним кабінетом, активно мені допомагав, придумовував експерименти. Дуже ціную за це його. У підсумку народжувалися відеодемонстрації. Інші команди ставили запитання. Журі всіх оцінювало. Хто пройшов конкурс, діставав право на спеціспит. Полягав він у тому, що за день до випробування студент отримував запитання, якого не було на лекціях, але відповідь на котре за певний час доводилося шукати в книжках», — розповідає професорка. У такий спосіб Дарія Михайлівна пропагувала читання книжок, намагалася привернути увагу студентів до підручників, адже в них уміщували набагато більше цікавої й потрібної інформації, ніж її вдавалося почерпнути з конспектів. Безперечно, після такого експерименту іспит вдало складали всі.

Як про крайній період наукової діяльності згадує Д.Берча працю в Польщі. Настав час, коли в університеті не давали зарплати. У цей період запропонували роботу в польському виші, де надзвичайно цінували вчених.

Що ж до фізико-математичного факультету, то крім того, що він дав освіту й крок у майбутнє, то ще подарував жінці сім'ю. Саме там Д.Берча познайомила з майбутнім чоловіком, котрий навчався в тому ж університеті. Спочатку спілкувалися довго, а потім почали зустрічатися. Теплі стосунки залишилися в сім'ї донині. Іван Васильович (чоловік) турбуєть-

ся про свою жінку, допомагає їй: як у науковій діяльності, так і в господарських справах. У 57 років вирішили побудувати будинок. Ніхто не вірив, але вони впевнено йшли до мети й нині живуть у прекрасному помешканні. Атмосфера миру та злагоди вирує вдома повсякчас, панує підтримка один одного.

Справу матері продовжує син Артем, який працює у Варшаві. Одна онучка — Софія — навчається в Києві, інша — Анастасія — студентка-відмінниця УжНУ.

Серед нагород і заслуг Дарії Михайлівни — три премії (одна з них найважливіша — Державна премія в галузі науки і техніки), грамоти, звання заслуженого професора, внесення прізвища до відповідних польських та українських книг. Д.Берча стала першою жінкою-фізиком, яка в Західному науковому центрі захистила докторську дисертацію. Нещодавно отримала хорошу звітку: Л.Ю.Хархаліс (її учениця) отримала підтвердження про присудження звання доктора фізико-математичних наук. Та найголовніша перемога — перемога над собою. Незважаючи на важке дитинство, хвороби, професорка зуміла досягти вагомих вершин, заявити про себе на всю країну та й поза її межами. Очевидно, що про таких людей потрібно знати, адже їх уже не так багато.

На завершення Дарії Михайлівні хочеться побажати світла, тепла, добра, любові, на які вона ще може розраховувати в цьому складному й суперечливому світі.

Мирослава ШИМОН,

студентка відділення журналістики.

ВОНА ПРИЙШЛА...

Особливості зимової сесії на біологічному

Січень — пора іспитів.
Не винятком стала й сесія на біологічному факультеті.

За словами декана, доцента Володимира Рошка, усе йде за графіком — спокійно й без збоїв; відомості викладачі закривають учасно, студенти відповідають на питання з білетів, які офіційно затверджені.

Словом, порушень не виявлено. А найголовніше, що цього року студенти більше переймаються власними рейтингами.

Справді, незважаючи на зимові свята, лабораторії біологічного факультету були переповнені. Юнаки й дівчата постійно чатують викладачів біля кафедр. «Наші вихованці активно відвідують заняття, працюють у період навіть між іспи-

тами. Можу сказати, що відчувається покращення й більша серйозність та відповідальність молоді за кінцевий результат порівняно з попередніми роками!» — говорить очільник факультету.

На час підготовки публікації рейтингів ще не були готові, — сесія тривала. Утім планів на відрахування не існувало. Студенти теж сподівалися, що все пройде як слід. Цього ж бажаю всім своїм колегам!

Роман ЯЛЧ,

студент відділення журналістики.

СУЧАСНА ОСВІТА

Український процес Болонського процесу

Приходить новий день, а з ним і новий навчальний семестр. Сесія закінчилася, можна з полегшенням видихнути. Відразу настає ейфорія: ти можеш нічого не вчити, а просто насолоджуватися життям. Чи так? Адже якщо хочеш, щоб наступна сесія обійшлася «без травм» — тобто «автоматом» — потрібно фактично з першого дня починати роботу.

На щастя, у студентів УжНУ є можливість заробити бали протягом семестру, аби під час іспиту радісно пожити плоди своєї праці. В нашому університеті навчання відбувається за Болонським процесом. Багато хто сумнівається, чи потрібен він в Україні. Інші навпаки вважають це явище позитивним у вітчизняній освіті. А треті взагалі говорять, що кредитно-модульній системі в нас якщо й дотримуються, то формально. Спробуємо знайти зерно істини в складному питанні.

Безперечно, спочатку потрібно зрозуміти, що ж таке Болонський процес (БП). Якщо коротко, то це реформи, спрямовані на створення спільної Зони європейської вищої освіти до 2010 року. Офіційно перебудову розпочато в 1999 році із підписанням Болонської декларації. Загалом нині цю Зону освіти утворюють 46 країн, у тому числі й наші сусіди: Польща, Румунія, Словаччина та Угорщина. Україна приєдналася до угоди 19 травня 2005 року, коли тодішній міністр освіти Станіслав Николаєнко підписав названу декларацію в норвезькому місті Берген на Конференції міністрів країн Європи.

Одним із основних завдань БП є реорганізація освітніх систем європейських країн у такий спосіб, щоб учасникам освітнього процесу було легко переїжджати з однієї країни в іншу з метою подальшого навчання або праці. Також Болонський процес повинен підвищити конкурентоспроможність європейської системи науки та вищої освіти в планетарному вимірі й підвищити їх роль у суспільних перетвореннях. При цьому не йдеться про створення повністю ідентичних зразків галузей у різних країнах. Зусилля скеровують лише для зміцнення взаємозв'язків та покращення взаєморозуміння між фахівцями.

А тепер, коли вже знаємо, що таке Болонський процес, розберемося, як саме він відбувається в європейських країнах. І чи має свої особливості в Україні.

Згідно з Болонською декларацією, освіта передбачає: прийняття загальної системи порівняння вчених ступенів, у тому числі через затвердження додатка до диплома; запровадження в усіх краї-

нах двох циклів навчання: студентсько-го — не менше трьох років, післядипломного — не менше двох років; введення системи кредитів ECTS; сприяння європейському співробітництву щодо забезпечення якості освіти, розробку критеріїв та методів оцінки якості, а також усунення перешкод на шляху мобільності студентів та викладачів.

Існує три рівні організації БП: міжнародний, національний, інституційний. Основним елементом міжнародного рівня є конференція міністрів освіти, яку проводять кожні два роки, щоб оцінити прогрес та встановити керівні принципи й пріоритети на черговий період. Національний рівень забезпечує робота уряду, ректорів вишів та студентських спілок. На інституційному зацінні адміністрації закладів вищої освіти, їх факультети та відділення, студенти, викладацький склад. Пріоритети різняться залежно від країни та вишу. Варто зазначити, що цей рівень найважливіший, адже саме в найменших ланках системи й виникають окремі труднощі в розумінні завдань БП та їх виконанні.

Однією з найголовніших відмінностей між Болонським процесом та попередньою системою освіти є оцінювання знань студентів. Нині бали виставляють згідно з ECTS — Європейською кредитно-трансферною системою. Вона створена для забезпечення єдиної міждержавної процедури виміру й порівняння результатів навчання студентів, працює також для забезпечення мобільності, спрощує розуміння й порівняння навчальних програм.

ECTS базується на принципі, що студент стаціонару за навчальний рік повинен отримати 60 кредитів. Це можливо лише за успішного виконання роботи, передбаченої навчальним планом. Успішність визначається за тим, як студент відвідує лекції, семінари, як виконує індивідуальні роботи. У кінці юнаки й дівчата пишуть модульні контрольні роботи і (за потреби) складають іспити. Оцінка за шкалою ECTS майже не відрізняється від добре відомої нам «п'ятибальної»: «А» /90-100/ («відмінно») — повне виконання завдань лише з незначною кількістю помилок, «В» /85-89/ («дуже добре») — вище середнього рівня з кількома помилками, «С» /75-84/ («добре») — у загальному правильна робота з певною кількістю значних помилок, «D» /70-74/ («задовільно») — неопогано, але зі значною кількістю недоліків, «Е» /60-69/ («достатньо») — виконання задовольняє мінімальні критерії, «FX» /35-59/ («незадовільно») — потрібно попрацювати перед тим, як перекласити, «F» /1-34/ («незадовільно») — необхідна серйозна робота, обов'язковий повторний курс. Фактично єдина відмінність — це наявність двох двійок: із пра-

вом перескладання та без нього. Також важливо зазначити, що в кожній групі повинно бути 10 % студентів, котрі отримали «А», 25 % — «В», 30 % — «С», 25 % — «D» та 10 % — «Е». Цього принципу не завжди дотримуються.

Важливою частиною БП є також формування індивідуального навчального плану студента, тобто власний вибір нормативних (обов'язкових) та вибіркових змістових модулів. У цій частині кредитно-модульну систему в Україні зазвичай порушують, оскільки студенти майже не обирають собі дисциплін, котрі хочуть вивчати протягом семестру. На мою думку, якщо перелік ґрунтовних предметів може подавати Міністерство освіти, то додаткові студент у праві обирати сам. До того ж буває дещо парадоксальний розподіл кредитів: на фахову дисципліну виділено менше годин, ніж на додаткову. Так, наприклад, у нас сталося на 3-му курсі, коли на інтернет-журналістику нам вистачило 45 годин (1,5 кредита), а ось економічну теорію студіювали цілих 108 годин (3 кредити). Звичайно, ніхто не сумнівається в потрібності знань з економіки, проте й інтернет-журналістика на відповідному відділенні — хоч і вузькоспеціалізована, але аж ніяк не другорядна дисципліна.

Третє важливе положення — це те, що зарахування змістових модулів (дисциплін), включених в індивідуальний навчальний план, здійснюють за результатами певного виду контролю якості освіти студента протягом навчального року, як правило, без організації екзаменаційних сесій. Саме останнє — можливість не складати іспити — і є найбільшим стимулом до праці протягом семестру. Водночас окремі викладачі вважають це навіть недоліком БП, оскільки не кожен студент бажає покращувати свою оцінку, погоджується навіть на «трійку», аби тільки не вчити повторно матеріал. Відраділим явищем є ще й гарантія того, що нижчу оцінку вже не отримаєш за будь-якої ситуації. Отже, завжди варто спробувати власні сили, адже ти нічого не втрачаш.

Звичайно, потрібно готуватися до іспиту, а не приходити, наче «tabula rasa» («чиста дошка» — лат.). Такі випадки траплялися в практиці доцента кафедри історії України істафа Василя МІЩАНИНА: «Я вважаю, що Болонський процес дещо розслабив студентів. Бувало таке, що на іспиті вони витягали білети, а потім за кілька хвилин уже просили ставити їм попередній бал. Тобто вирішили спробувати свою удачу, а тут — не вийшло. Безперечно, є й такі, котрі перескладають на «відмінно». Жодного разу ще не було іспиту, коли ніхто не прийшов покращувати оцінку, але інколи студент справді мало.

Закінчення на стор. 11

СУЧАСНА ОСВІТА

Закінчення.

Початок на стр. 10

І це прикро, адже при підготовці до іспиту ти повторюєш увесь матеріал, він краще й на довше запам'ятеється». На думку названого викладача, тестова форма опитування не показує реальних знань студентів, особливо це стосується завдань закритої форми, тому варто готувати відкриті питання, котрі передбачають широкі відповіді. «Я завжди вимагаю ґрунтовного бачення проблеми, розуміння історичних процесів. Адже просто запам'ятати дати й імена не достатньо, аби стати істориком. Був у мене студент, котрий мав ідеальну пам'ять. При вступі він складав тести, у яких майже не зробив помилок. Але вже навчаючись у виші, розслабився, як наслідок — учився погано. Я проти тестових контролів в історії. Безперечно, кожен випадок індивідуальний — усе залежить тільки від конкретних студента й викладача», — зауважує В. Міщанин.

Із цим погоджується й Олександр КОВАЛЬ, старший викладач кафедри туризму географічного факультету. Він упевнений, що кредитно-модульна система — це позитивний крок у розвитку системи освіти, але є дуже важливий момент — відповідальність як викладачів, так і студентів. Сучасний процес навчання передбачає

контролі, успішно написавши які, студент уже матиме гарні бали. Проте не готуючись до практичних, не виконуючи індивідуальних завдань, шансів позитивно написати тести мало. Але можливість добре скласти іспит залишається. І студент має бути відповідальним, оскільки тільки він вирішує, чи покращувати бали. Викладачі ж у свою чергу повинні стежити, аби вихованці не розслаблялися, не зупинялися на досягнутому. Тому завжди нагадуємо, якщо студент не виконують певні індивідуальні завдання або не відпрацьовують пропущені лекції. Намагаємося стимулювати їх, допомагати в роботі. Інколи юнаки й дівчата просто не вміють правильно готуватися до занять, не використовують свої можливості. Наприклад, Інтернет можна розглядати як інформаційний ресурс — джерело знань та їх обмін, а можна — лише як спілкування в соціальних мережах. Тобто є частина людей, котра не готова до самостійного навчання, їх потрібно мало не примушувати. Звичайно, є й ті, котрі успішно справляються з усіма завданнями, у подальшому йдуть на покращення своїх балів до «відмінних» — це 10 — 15% осіб із курсу. Що ж до оцінювання, то ми завжди намагаємося йти студентам назустріч, але ніколи не будемо ставити позитивні оцінки тільки тому, що попередні іспити складені добре. Головне — реальні знання, відповідь на іспиті. Якщо вона правильна, повна, то студент може бути впевненим: у залівокці стоятиме «відмінно», — зазначає О. Коваль.

Звичайно, на кожному факультеті є своя специфіка. І якщо ще окремі дисципліни можна складати в тестово-письмовому варіанті, то інші — узагалі нереально. Узяти, приміром, стоматологію. Кожен розуміє, що на першому місці тут саме практика, особливо на старших курсах. Щодо специфіки проведення сесій, то завідувач кафедри терапевтичної стоматології, доцент Маріанна ДОБРОВОЛЬСЬКА наголошує: «Напевно, найбільше залежить від підготовки викладача. Адже лекція може перетворитися в нудне читання матеріалу, а може стати дискусією. Саме останнього ми прагнемо. Для цього в Інтернеті подаємо теми наступних лекцій із

питаннями, на які студенти повинні знати відповіді. Головне для нас, аби на кожній парі розглядали певну проблему — тоді студент активний, до того ж може заробити бали. Теорія становить близько половини навчання. Що ж до практики, то вже на 3-му курсі студенти починають оглядати хворих (друзів, рідних або один одного), ми їм усіляко допомагаємо в цьому. Радує те, що є талановиті, котрим легко вдаються знання. Є й такі, котрі недостатньо стараються. Ось для них і небезпечна кредитно-модульна система, адже вона дозволяє погодитися з «трійкою», чим студенти користуються. Це вже проблема, адже я вважаю, що небажання розвиватися позначається й на подальшій роботі. Як кажуть, поганий той солдат, котрий не хоче стати генералом. Так і в студентстві», — зазначила моя співрозмовниця.

Отже, усі викладачі наголошують на тому, що саме від студента залежить успішність Болонського процесу або його шкода. Що ж думає про нову систему освіти той, хто саме зараз вчиться за нею? Одне можна сказати відразу: студентство задоволене тим, що УжНУ долучився до БП, хоч певні зауваження таки знайшлися. Досвідом ділиться студентка 4-го курсу медфаку Христина ЩУБЕЛКА: «Загалом усі мої колеги-студенти задоволені, а от викладачі (особливо ті, хто працював ще в СРСР) — не дуже. У нас на факультеті не завжди дотримуються всіх правил процесу. Скажімо, інколи викладач ставить оцінку («А», «В»...), але не вказує бали, отже, ми не знаємо ні точного рейтингу, ні результату модульної. На кожній кафедрі своя особливість оцінювання, яка, як сказала, залежить від настрою викладача. Напевно, єдині, хто проводить навчальний процес дійсно згідно з Болонським процесом — це кафедра фізіології. Там не просто ви-

ставляли нам бали, а складали успішність студентів саме у відсоткових розрахунках: 10% — «А», 25% — «В» і т. д.», — розповіла Христина. Також вона відзначає негативні сторони тестових завдань: «Вони притупляють мислення студента. Буває, що вже до кінця навчання він забуває, як це говорити: не може висловити свою думку логічно й повно. Тобто добре, якби додали більше відкритих тестів, котрі передбачають розширену відповідь».

Інший студент, Ігор КУЛИЧ (5-й курс економічного факультету) упевнений, що БП — позитивне явище. «Коли я вже наперед знаю всі оцінки, можу визначити, до яких дисциплін потрібно готуватися, можу розрахувати свій час, більше приділити уваги складнішим предметам. Протягом року ми здобуємо не тільки рейтинг, але й знання. Які, до того ж, накопичуються поступово: легше готуватися щоразу на практичні, ніж один раз на іспит. А якщо все ж доведеться складати останній, підготовка виявиться набагато легшою, адже потрібно просто повторити вже знайомий матеріал». На запитання: «А чи не розслабляють БП студентів?» Ігор відповідає впевнено: «А для чого студентів мучитися?». І додає: «Розслабляє тільки двічничків, а ті, хто хочуть «відмінно», старанно вчитимуться за будь-якої системи».

На мою думку, саме в цих словах закладена формула Болонського процесу: «Усе залежить від нас самих». Якщо будемо відповідальними та активними, то нова система оцінювання піде нам тільки на користь. Водночас задовольнятися «трійчачками» — рішенням надто просте, аби його притримуватися на кожній сесії. Урешті-решт, ми навчасемося не заради того, аби просто переходити з курсу на курс, а для отримання ґрунтовних та повноцінних знань. Зазначу з власного досвіду: ті дисципліни, котрі я «перескладала» навіть на перших курсах, добре пам'ятаю досі. А ті, котрі мені ставили «автоматом», частково забулися. До того ж не завжди тільки поточний рейтинг важливий для студента. Це розуміють уже старшокурсники — ті, у кого на носі вступ до магістратури. Якщо протягом усіх років навчання студент погоджувався на «трієчні-четвірочні автомати», безкоштовної магістратури не бачити. Якщо захочеш продовжити навчання, доведеться або оплатувати його, або здобувати диплом спеціаліста (платно чи безкоштовно — знову ж таки: залежить від рейтингу). До речі, цього вченого ступеня в Європі немає: там визнають тільки бакалаврів та магістрів. Ось таку суперечність освіти Україна поки не усунула, хоч наче б то вже йдемо до цього. А в решті: ще є над чим працювати! І чим більше викладачі й студенти спілкуватимуться між собою, чутимуть один одного, тим більше вдасться вдосконалити й таку непросту сучасну систему освіти.

Марічка ЧЕРНИЧКО,

студентка відділення журналістики.

ЗАХОПЛЕННЯ

Фотографія: від мистецтва для обраних до масової культури

Раніше, щоб показати гостям та друзям альбом із фотографіями чи завантажити власні світлини до соціальних мереж, потрібно було тільки мати фотоапарат і вміти натиснути на кнопку, щоб зазнімкувати себе чи подію. Однак за останні рік-два мистецтво фотографії неабияк популяризувалося. Ідучи вулицею, постійно наштовхуєшся на дівчат і хлопців з об'єктивами «пристойних» розмірів у руках. Мережа Інтернет не відстає: то тут, то там майоріють пропозиції зробити «справжню професійну фотосесію».

Свою історію мистецтва фотографії почало ще в першій половині XIX століття. Тоді для виготовлення однієї світлини треба було декілька днів і спеціально обладнану кімнату. Фотографії «друкувалися» на неметалевих, глиняних пластинках, покритих шаром асфальту або желатину. Тепер для того, щоб насолодитися відзнятим матеріалом, нам потрібно декілька секунд і мінімум умінь.

Упіймати й дослідити «хвилю» фотопопулярності мені допоміг Віктор Дьомін — знаний в Ужгороді фотограф, випускник математичного факультету УжНУ, учасник формації «Кадр», що працює в основному в напрямках жанрової, клубної та весільної фотографії. Співрозмовник одразу ж пояснив, чому так зріс попит на якісні знімки та й на світлини загалом: «Одним із головних факторів популяризації мистецтва фотографування став активний розвиток со-

ціальних мереж, оскільки будь-яка сторінка в Інтернеті виглядає неповноцінною без ілюстрацій. Ще одним фактором розповсюдження знімків стала доступність техніки: якщо раніше придбати хорошу камеру міг далеко не кожен, то тепер купити досить пристойну апаратуру під силу майже всім, хто бажає».

В основі мистецтва фотографування лежить далеко не просте вміння натиснути на кнопку апарата. Фотограф поєднує в собі серйозний набір профе-

сій: архітектора, математика, художника, дизайнера, психолога, техніка. Саме тому не так уже й просто бути в цій справі дійсно гідним професіоналом. Окрім того, це мистецтво забирає чимало часу, адже сфотографоване ще потрібно правильно відредагувати й оформити, викремити з «купи» кадрів саме ті, які дійсно мають право на існування. До того ж фотографи майже нерозлучні зі своєю камерою: ніколи не знаєш, де знайдеш удалий матеріал для знімкування.

«В Ужгороді не стільки фотографів, скільки людей, які просто люблять фотографувати, — ділиться думками Віктор. — Радую те, що на вулицях можна побачити молодь, яка цікавиться фотографією, вивчає її творчі сторони, об'єднується з однодумцями заради створення прекрасного або просто вчиться робити гарні світлини для домашніх фотоальбомів. Але є люди, які просто хочуть бути модними. Мета таких, зазвичай, можливість заробити легкі гроші чи прославитися. Фотографії в таких людей часто бувають неякісними та нецікавими в естетичному плані, оскільки в процесі їх створення на першому місці перебувають не творчі, а більш прагматичні мотиви». Сьогодні захоплення фотографією здебільшого є наслідком віяння моди, а мода приходиться й їде.

Відомо достеменно, що наявність фотокамери є далеко недостатньою для того, щоб називатися фотографом, як вважає переважна більшість. За словами В.Дьоміна, найголовніше у творчій фотографії — чиста мотивація й шире бажання. «Кожен, хто хоче фотографувати, повинен усвідомити, чи дійсно йому таке заняття потрібне. Особисто я займаюсь цим з однієї причини: просто не можу цього не робити».

У фотографії важливим є вміння і, головне, бажання бачити глибше та ширше: помітити за етикеткою суть, «зловити хитку емоцію». Виходячи з того, що фотографія — масове мистецтво, воно й розраховане на широкий загал. Тому популярними в нашому місті є фотовиставки, конкурси, на кшталт «Битви фотографів», співorganizатором якої був саме В.Дьомін, культурно-масові заходи із залученням цього мистецтва («Фура Культури» тощо).

Стежити за модою вважається майже обов'язком кожної сучасної молоді людини. Однак слід задуматися, чи дотримання моди на фотоапараті є твоїм покликанням. Навички не «зрізати» світлини, фотографувати при правильному освітленні та з правильних ракурсів не завадять нікому, та чи є фотографія тим, що варто брати за основу життя? Важливо серед усього різноманіття оригінальності та неповторності етикеток розгледіти ту, єдину, сутність.

Катерина БРИЖАНЬ,

студентка відділення журналістики.

СТУДЕНТСЬКІ ЕСЕ

Не потребує назви

Чи відчував ти колись, як це — бути поміж хмар?..

Бути там, де небо сплітається із землею?..

Чи чув ти колись гори?.. А знаєш, вони такі не безмовні.

Істина не у вині, але тільки у випитому тут.

Небом благословенна земля, вершини якої обіймає хмар безмежжя, вершини якої омиває сонця щедрого проміння.

Гроза як вияв найзвучнішого звуку та найсвітлішого світла. Ніч як найсвятіша тайна шуму дикої річки та голосу мудрих вовків. І день — величний дарунок осягати власними очима всю красу й могутність, що вирує довкола.

Лише тут, занурюючись у глибину, ти побачиш, вдивляючись у далину, ти почуєш, вслухаючись у тишу, ти відчуєш, як б'ється серце істини, як пульсує кров істини, як пронизує тебе кришталевий погляд істини

Ти просто затамуєш подих і спробуй пірнути, спробуй віддатися цій стихії, не опирайся. Чи спроможний ти просто відчути?.. Чи спроможний ти залишити все й просто пірнути задля пізнання первинної Істини, де не існує зайвого, де не існує вторинного, лиш основна структура, лише базис Усесвіту... Чи достойний ти стикнути-

ся з ним один-на-один, віч-на-віч, клітина до клітини. І вже нічого не існує, лише рух молекул, лише плюс і мінус, заряд, енергія у зародковому найчистішому прояві в безформенній формі, бо у формі, як відомо, завжди щось зайве: утопії не існує. Існує лише Він. Він і є утопія. Початок. Пункт відліку. Він — джерело добра та зла, краси й потворства, дня і ночі. Він у тобі й іззовні. Він під водою, що на суші, Він під землею, що в повітрі, Він у бруді серед чистоти, Він чистий серед бруду. Всесвіт. Одна точка як початкова й кінцева, як день може бути ніччю, а перша тринадцятого. Істина в одній точці. Все в одній точці.

Народилася 16 лютого 1992 року в місті Рудки Самбірського району Львівської області. У 2009 закінчила Рудківську гімназію й вступила на романо-германську філологію Ужгородського національного університету.

У літературі першочергово звертаю увагу на стиль, погоджуючись із Т.Прохаськом, який стверджує, що література — це не те, про що пишуть, а те, як про щось пишуть. Без-

перечно, зміст важливий, але його ми знаходимо в наукових працях та газетах, а справжній митець, на мою думку, це той, хто вражає саме словом, себто стилем, той, хто вміє жонглювати мовою, вимальовуючи найскладніші схеми. Надаю перевагу модернізму та постмодерну.

У житті керуюсь двома кредо: 1. Усе, що не вбиває нас — робить нас сильнішими; це допомагає знайти

сенса у будь-якій невдачі, адже наші невдачі в теперішньому — лише корисна інформація на майбутнє. 2. Життя не настільки довге, щоб робити те, чого не хочеш; це допомагає втілювати свої мрії, адже зробити себе щасливим так просто: потрібно тільки займатися тим, що тобі подобається.

Василина НАКОНЕЧНА,

студентка факультету романо-германської філології.

Поринати

Мабуть, довершеності досягнуть не тоді, коли більше нічого додати, а коли вже нема чого відняти.
Антуан де Сент-Екзюпері,
«Планета людей»

Погляд як візуалізація у спільну точку, і подих як фільтрація спільного кисню.

... Коли рух допомагає досягнути найвищої точки...

... Коли замовкає мовний апарат, а говорити починає тіло...

Я поринаю у тебе, наче перші весняні квіти, що пробиваються крізь м'який прохолодний сніг так ніжно, щоб не пошкодити його структури. Я свято бережу цей ореол ніжності та якогось неземно-

го спокою, що вирує над тобою, боячись порушити його найдрібнішою похибкою.

Я не люблю швидкості, я — лютий ненависник прискорення, адже вони в лічені секунди приводять до фінішу. І ось ти стоїш на тому очікуваному фініші, і всі тобі аплодують. Ти розумієш, що це — не головне, бо ти не заради цього сідав за кермо, бо ти не встиг відчути саму дорогу зі всіма її вибоїнами й рівнинами, не встиг відчути саму машину як простір, у котрому знаходишся, не вловив запаху того повітря, не встиг огледітися довкола. Ось і змісту того фінішу не усвідомлюєш.

Отже, я повільно обпікаю поглядом усю тебе, я сповільнюю подих, концентруючись на кожному дотику, переживаючи разом із тобою кожен твій порух,

погляд, подих... Я зливаюся з тобою у всіх земних та неземних розуміннях цього поняття.

Ми не будемо користуватись мовою — це джерело всіх гріхів людських...

Я відсилаю в небуття свою свідомість і відкидаю твою. Беру лише тіло. Нехай воно піддається.

І навіть кров у жилах пульсує уже повільніше. Ми вже пливемо за течією гарячої лавини. Не бійся, вона не облікає, а лише зігріває.

Ти — вода. Чиста й прозора; свіжа, наче альпійський талий лід, а я — кришталевий цукор. Я тану в тобі. Я гину в тобі. І вже нема води й цукру: нас не існує. Ми утворили нову матерію... І вже нема чого відняти...

□ ХТО ЗА ЩО

День святого Валентина... чи Масляна?

14 лютого, як відомо, — День святого Валентина. А менш ніж за тиждень — 20 лютого — Масляна. Що ж більше нас повинно цікавити: західні традиції чи традиції нашого народу? А можливо, святкувати і те, і інше?

Редакція газети «Погляд» вирішила опитати представників Ужгородського національного університету, що ж вони святкують: День святого Валентина, Масляну, обидва свята чи навпаки, ігнорують їх.

Василь ТУРЯНИЦЯ, доцент кафедри прикладної математики: «Я не схилься перед західними традиціями, тому що це тяжіє до меншовартості нації. Віддаю перевагу нашим, слов'янським, святам. Тому підтримую свято млинців».

Інна ЛЕНДЄЛ, студентка географічного факультету: «Масляну я практично не святкую. Єдине, що відвідувала заходи в Боздоському парку: там кафедра туризму організовує різні конкурси та веселі дій-

ства. День святого Валентина мені дещо ближчий до душі. Пам'ятаю, як ще в школі ми писали один одному валентинки, було приємно й цікаво. А тепер відзначаю це свято тоді, коли поруч є кохана людина».

Мар'яна ЛИМАК, лаборант кафедри іноземних мов: «І те, і те свято. Якщо ж робити вибір між Днем святого Валентина та Масляною, віддаю перевагу першому».

Володимир МЕЛЬНИЧУК, старший викладач кафедри землевпорядкування та кадастру: «Я не святкую ні Масляну, ні День усіх закоханих. Віддаю перевагу інтелектуальному розвитку, вільний час проводжу в колі сім'ї».

Надія ДОВГОЛЯК, завідувач лабораторії прикладної математики: «Якщо ж обирати між Днем святого Валентина та Масляною, то обираю звичайно Масляну, оскільки потрібно продовжувати традиції нашого народу».

Як бачимо, скільки людей — стільки думок: хтось віддає перевагу слов'янським традиціям, що пройшли

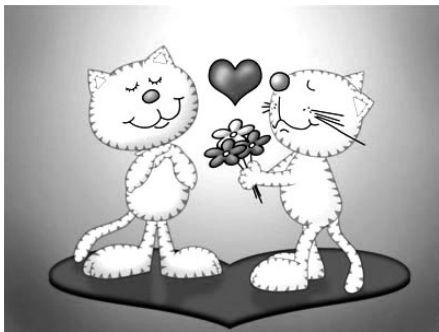
крізь віки, а хтось — Дню святого Валентина. Важливо, звичайно, шанувати традиції насамперед свого народу. Утім найголовніше — щоб усі свята, які ми зустрічаємо, приносили хороший настрій і радість.

Кристина БАЛІНТ,

студентка відділення журналістики.

□ ДУМКИ ВГОЛОС

Кохання на день чи один із днів кохання?

Не жити — облом, не любити — облом,
А жити й любити — це просто.
Іздрік

Певно, у школах кожного дитинства наставав день, коли в клас приносили червоно-рожеві листівки, які попередньо кидали в спеціальну скриньку. Дівчатка приходили красиві й усміхалися хлопчикам маминою помадою, а ті, у свою чергу, з удаваною спокійністю й тремтячими руками простягали їм валентинки.

Потім на перервах і пошепки на уроках у записках обговорювали подробиці: кому подарував листівку Андрій, а кому Богдан, скільки валентинок у Наталі й кому ж присвячено отой загадковий напис на дошці — «Я тебе люблю»? Проживаючи роки своєї підліткової дитячос-

ті, ми чекали на День Валентина, обписуючи блокноти іменем першого кохання й тихенько плачучи під «Еванесенс» чи Брітні Спірс на «касетнику».

За декілька років у маминих сережах гуляли містом за ручку з «одним-на-все-життя», їли тістечка з чаєм у кафе й говорили про фільми. Або ж автоматично купували 20 валентинок, писали «Ромі від Каті», «Вові від Каті», «Тарасу від Каті» й дарували всім друзям-однокурсникам, мріяли про великі букети червоних троянд від того одного, напис під вікном від нього ж таки. Чомусь мріяти у свята було ніби заपुरкою того, що все-все обов'язково стане реальністю.

Далі з нами «ставалася дорослість», кожен знайшов себе й собі, і необхідність у святкуванні Дня Валентина почала затиратися, стаючи звичкою. А хіба не звички так часто стають на заваді? День дитячих кохань і вшанування пам'яті доброго дідуся Валентина, який допомагав брати шлюб тим, кому забороняли бути разом, перетворюється на день-штамп. Якщо новорічна ялинка, мандарини й салюти сприймаються як стара-добра традиція, то «більшість» Дня Валентина, такого, як маємо його ми, стала справді стереотипом.

Стереотип перший: закохани обов'язково повинні виконати в цей день такий план дій: зустрітися, обмінятися подарунками, прогулятися містом (дівчина переважно з трояндою, хлопець — із її сумкою) і закінчити святкувати День Валентина як «справжні» закохані — у кафе.

Стереотип другий: якщо ти 14 лютого, боронь Боже (!), одна/один чи вдома з батьками, то ти глибоко самотня, нікому не потрібна й пропада людина. У такому випадку розрадою можуть слугувати тільки валентинки від подруг і віршовані «смски» від колишніх однокласників.

Стереотип третій: червоні троянди, коробка цукерок, м'які сердечка з текстом «ай лав ю» чи ведмедики, які в цей текст пишуть — найкращий подарунок своїй «половинці». Хай навіть дівчина обожноє тюльпани й має алергію на шоколад, а хлопцеві соромно тримати на ліжку в гуртожитку колекцію «мішутко», усе одно — дарувати треба саме це!

Стереотип четвертий: навіть якщо ти цілий рік поводив себе «на двічкурієчку», то зізнання в коханні і «романтичеській ужин» обов'язково виправлять становище. Про любов слід говорити, кричати, писати й шепотіти тільки сьогодні, особливо словами з валентинок на кшталт: «Я вітаю тебе, мила, з Днем святого Валентина», «Коли я тебе обіймаю, сильніше усього кохаю», «У душі моєї живе кохання, бути з тобою — мое бажання».

Скільки б традицій і штампів не придумали, любов — це те, що не втискається в рамки календарів і щоденників, не потребує доказів, обіцянок і термінів. Її або немає — тоді й десяток днів Валентина не врятують, або вона є — тоді щодня, щонаочі, щосекунди є оте Свято для Двох.

Катерина БРИЖАНЬ,

студентка відділення журналістики.

НАШ ТРАНСПОРТ

Скажи, на чому ти їдиш, і я скажу, хто ти

Ви коли-небудь бачили мурашник? Це така собі маленька цивілізація, міні-культура із власним устроєм та особливостями. З усіх кінців навколишньої території до своєї «синагоги» маленькі комашки несуть на собі «будівельний матеріал» — те, без чого їхнє життя немає сенсу. Так і щоранку в будні свою розумову (важку чи ледь відчутну — справа особиста) ношу несуть студенти Ужгородського національного університету. Пішки, на таксі чи на маршрутці, на велосипеді чи власному авто, — спосіб у кожного свій. Хтось економить гроші, хтось час, а комусь власне оздоровлення перш за все.

Приміром студент-політолог Ігор Бударін з усіх можливих видів транспортування до університету виділяє велосипед. «Таке пересування економить час. Пішки від дому до УжНУ — півгодини, на маршрутці — 20 хвилин, а на велосипеді я вже за 10 хвилин на місці. Крім того, щоденний такий проїзд тонізує й заряджає енергією на весь день». За словами Ігоря, у такий спосіб в університет дістається тільки близько десятка людей. На відміну від європейських студентів, які «дружнім натовпом» їздять на велосипедах, наша молодь віддає перевагу традиційному для нас транспорту — маршруткам.

Заглядаючи у вікна чергової переповненої маршрутки з «пунктом призначення» «УжНУ», здається, що студенти, аби дістатися до «храму науки», готові вгризатися, втоптуватися, чіплятися й висіти один на одному. Та втім маршрутки є найпопулярнішим засобом пересування серед молоді зранку. Студентка факультету суспільних наук Маріана Барна пояснює своє щоденне добирання до університету так: «Їжджу маршрутку, бо так мені зручніше й вигідніше, адже я — студентка. А студент повинен економити. Одрозуміти біля дому зупинка — бігти далеко не треба, та й дорога до Альма-матер займає небагато часу».

Є студенти, яких зовсім не вабить можливість добиратися до університету

на колесах, бо ж «ноги годують». Не погоджується з твердженням, що «в ногах немає правди», і студент відділення журналістики Артур Корнієнко. «Завжди ходив пішки, — розповідає хлопець, — за винятком випадків, коли не сприяла погода чи запізнювався на важливу пару. І завжди такі випадки тільки доводили мені моє ж правило: краще йти завжди протягом одного й того ж часу (приблизно 40 хвилин) і мати можливість заспокоїтися перед модулем чи подумки повторити предмет, поговорити з кимось дорогою, аніж їхати в маршрутці з тими, хто «пре», штовхається, вживає ненормативну лексику тощо. Добирання пішки забирає більше часу, аніж проїзд маршруткою, однак це є непоганою й економічнішою альтернативою заняттям у спортзалі. А треба ж тримати баланс між розумовим та фізичним навантаженнями, бо ж у здоровому тілі, як відомо, — здоровий дух».

Однокурсниця Артура Ванда Мільо дотримується іншої позиції: «Я користуюся послугами служб таксі, оскільки від мого дому до університету немає прямих маршруток, а сама поїздка займає майже годину. Крім того, я впевнена, що не спізнююся на пару й доїду з комфортом».

Машиною, проте без коштів, добирається на «БМ» студент спеціальності «Туризм» Віктор Опаленик. «До університету мене підвозить батько, адже проїзд маршруткою від мого дому до університету займає 40 хв, а якщо йти пішки — то і півтори — дві години. Таким чином, є економія і грошей, і часу, однак свобода під час такого транспортування дещо обмежена».

Для узагальнення варто сказати, що з 50 опитаних студентів Ужгородського національного університету 19 доїжджають маршрутками, 17 ходять пішки, 8 щоранку викликають таксі, 4-х привозять батьки, 1 має власний автомобіль і 1 крутить педалі велосипеда.

Можна підрахувати, скільки орієнтовно часу та грошей молодь витрачає на те, щоб дістатися до університету. Кожен порядний студент за місяць близько 20 разів прокидається й прямує до «храму науки». 20 днів проїзду на маршрутці тільки в бік університету обходиться в 40 гривень, а за комфортабельну «доставку» на таксі треба віддати більше половини стипен-

Фото Марічки ЧЕРНИЧКО

дії — близько 300 гривень. У цей час пересування на своїх двох не вимагає додаткових коштів, так само, як і проїзд на велосипеді (крім, звісно, вартості двоколісної машини). Тим, для кого економія часу передусім, слід знати таке: проїзд маршруткою протягом 20 днів на місяць «краде» 10 годин, таксі — удвічі менше, прогулянка пішки займає в середньому 15 годин на день, а велосипед зменшує цей час до 2,5 години.

Виходячи зі сказаного, кожен сам обирає спосіб добирання в університет — залежно від того, що та скільки необхідно економити — час, гроші чи нерви.

Катерина БРИЖАНЬ,

студентка відділення журналістики.

НА ЛІРИЧНІЙ ХВИЛІ

Допоки сонце тихо спить

Допоки сонце тихо спить,
Ходи зі мною, моя доле!
Нам місяць сонцем зазорить
І срібне нам розстеле поле.
Майнемо білими крильми
Між зорями у верховинні, —
Заснули люди, але ми
З тобою спати не повинні.
Ходім, питаєм солов'я,
Про що так солодко співає,
Ми — ночі діти — ти і я,
Нам долі іншої немає.
Ходім, ходім, допоки ніч!
Нам зацвіте нічна фіалка,

Ходім туди, де волі клич,
Де водять хоровод русалки,
Ходім, подивимось сні,
Заховані у темні тіні...
Нам світять зіроньки ясні,
Тому ми спати не повинні.
Лиш ми з тобою — я і ти.
Ходім, ніхто нас не побачить!
Розгубим смуток в темноті,
Поки не встане сонце

спляче.

Діана КОЦАК,

студентка відділення журналістики.

УКРАЇНА МАЄ ТАЛАНТ!

Як Василь Васильович крокував до зірок

Як відомо, сучасний телепростір переповнений різноманітними розважальними програмами, які розраховані на різну аудиторію. Але талант-шоу на зразок «Фабрики зірок», «Україна має талант», «Х-фактор», «Танцюють усі» найбільше захоплюють глядацьку аудиторію.

Наш герой Василь Семоненко став постійним глядачем вищезгаданих проєктів після невдалої спроби виграти мільйон у «Лото «Забава». Адже пан Василь щотижня безуспішно закреслював клітинки в лотерейних квитках, до останньої миті сподіваючись стати мільйонером або хоч би виграти новеньку квартиру в Києві. Проте мрії Василя Васильовича руйнувалися щоразу, коли ведучий програми з усмішкою на обличчі називав імена інших володарів омріяного ним мільйону та столичних квартир. Як тільки не намагався чоловік виграти бажані подарунки: відправляв купони за вказаною на екрані адресою, брав участь у теледозвонах, проте все закінчувалось поразкою.

Сучасні талант-шоу врятували нашого героя від затяжної депресії, яка опанувала його після краху всіх мрій. Разом із вокально-танцювальними шоу в життя нашого героя прийшла нова мрія — підкорити вітчизняний шоу-бізнес.

Бажання вийти на професійну сцену було настільки сильним, що навіть усвідомлення того, що чоловік уміє тільки лагодити сантехніку, не завадило йому впевнено крокувати до нової мрії. Одного дня Василь Васильович впевнено заявив дружині: «Я поїду до столиці, візьму участь у проєкті «Україна має талант» і зовсім скоро стану зіркою світового рівня. Ось побачиш!!!». Пані Катря, іронічно усміхнувшись, відповіла: «Ну-ну, ти ще скажи, що скоро в космос полетиш і станеш сучасним Гагарініним!». Недовіра дружини обурила нашого мрійника, і він розлючено заявив: «Ти ще пожалкуєш за ці слова, коли я стоятиму на сцені найспівочішого шоу країни!».

Відтоді наш герой щодня виснажував себе довготривалими репетиціями в душі. Його спів був настільки чарівним, що всі сусіди пропонували гонопар у розмірі ста гривень, тільки б «ар-

тист» припинив неперевершені вечірні арії. Але пан Семоненко настільки прагнув удосконалювати свої вокальні вміння, що не піддавався жодним умовлянням стомлених жителів.

Слід зауважити, що наполегливі тренування не пройшли безплідно, нашому герою таки вдалося поїхати до столиці й стати учасником відомого телешоу «Україна має талант». Між ін-

шим, до числа учасників він потрапив без кастингу — так зачарував дружину неповторним співом, що вона купила йому квиток до столиці.

Ігор Кондратюк, Слава Фролова та Влад Яма були в захопленні від вокалу Василя Васильовича й одноголосно сказали чоловікові: «НІ!». Але вирок суворого журі не зупинив нашого героя. Пан Семоненко незважаючи ні на що почав співати всі відомі йому хіти, доводячи суддям наявність великого таланту. Серед виконаних пісень був хіт легендарного гурту «Поющие труси» — «Тазик оливы», а також шедеври Потапа та Насті — «Чумачечая весна», «Позво-ни своей зае».

Вони вразили журі настільки, що одноголосні «НІ!» стали ще переконливіші.

Однак сантехнік із Митячівки не здавався, бо його бажання співати було сильнішим за вердикт професійного журі. І чоловік продовжив підкорювати сцену невмирущими хітами на зразок: «Цап-царап» та «Розпрягайте, хлопці, коні». Наприкінці виступу наполегливого артиста журі благало чоловіка покинути сцену, та він усе ще намагався завоювати увагу професіоналів виконанням танцювальних па. Хореографічні здібності виявилися ще «кращими», ніж вокал. Адже тіло нашого героя було зовсім не пластичним, проте виконавець танцював, аж поки його не схопив пронизливий біль у спині.

Василь Васильович повернувся додому, так і не втіливши свою мрію в життя. Пан Семоненко розповів, що його виступ зіпсував біль у спині, тому через деякий час знову підкорюватиме шоу-бізнес, аби довести всім, що Україна таки має талант!

Вікторія ЛІСЮК,

студентка відділення журналістики.

«Погляду» в №10 (135) визнано: «Попри труднощі студенток III курсу відділення журналістики Нелі ІЛЬНИЦЬКОЇ та Вікторії ЧЕРНЯК. Вітаємо авторок!»

Українські

Юнак кинув декілька копійок у фонтан, щоб повернутися. І повернувся, тому що не вистачило грошей на автобус.

***

Ніщо так не зближує студентів, як один варіант на іспиті.

***

Зустрічаються два екстрасенси. Один іншого запитує:

— Привіт! Як мої справи?

***

Зустрічаються два коти. Один товстий, здоровий. Другий худий, обідраний. Товстий говорить:

— Слухай, ось на тебе подивися і думаєш, що в країні голод.

— А на тебе подивися і думаєш, що ти — причина!

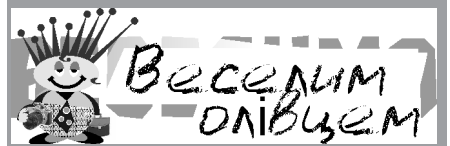
***

Гуртожиток. Кімната. У ній дві блондинки. Одна випадково розлила кип'яток на підлогу й говорить:

— Як я тепер витру, вода ж гаряча?

А друга відповідає:

— А ти холодної долиш і витирай!

ПОГЛЯД
 Орган ученої ради Ужгородського національного університету.
Замовлення: № 10.
Ціна: безкоштовно.
Виходить: щомісяця, крім канікул.
Номер підписано до друку: 30.01.12.

Номер надруковано: у Видавництві УжНУ «Говерла», 88000 м.Ужгород, вул. Капітульна, 18. **Наклад:** 300 примірників. **Формат:** А 4, 2 ум. друк. арк.

Засновник і видавець: Ужгородський національний університет. 88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Адреса редакції: 88016 м. Ужгород, вул. Університетська, 14 (центральний корпус, поруч з аудиторією М1). Тел.: 64-32-46.
Регстраційне свідоцтво: ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор: В.Ю.Тарасюк.
Дизайн: Л.Я.Поліха.
Набір: М.В.Черничко.
Коректура: М.В.Шимон